

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

Kotoutumisajan laskennallisen korvausajan lyhentäminen merkitsee, että kotoutumisen edistämisen taloudelliset resurssit kunnissa pienenevät. Samaan aikaan TE24-uudistuksen rahoituskannustimet edellyttävät mahdollisimman nopeaa työllistymistä. Yhdistelmä on haastava kunnille ja huonoimmillaan johtaa kotoutumisen palveluiden heikkenemiseen. Muutos koskettaa myös kotikuntaoikeutta hakevia Ukrainasta tulleita tilapäistä suojelua saavia.

Muutos aiheuttaa kustannustaakkaa kunnille varsinkin kun kytkeytyessään haastavimpaan kohderyhmään – pakolaistaustaisiin, joiden kotoutuminen ja siirtyminen työelämään on kestävä nykyistäkin kotoutumisaikaa kauemmin. Kapeiden kotoutumisen palveluiden riskinä on kotoutujien työllistymisen haasteiden kärjistyminen ja paine hyvinvointialueen palveluihin.

Kotoutumisajan lyhentäminen edellyttää toimenpiteitä kotoutumisen vahvistamiseen. Nämä puuttuvat lakiesityksestä.

Kymenlaakson hyvinvointialue, Kotkan kaupunki, Haminan kaupunki ja Kouvolan kaupunki vastustavat muutosta tältä osin.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauksekustannuksesta (32 a §)

Periaate varatun tulkkiajan käyttämättä jättämisen maksuun on lähtökohtaisesti kannatettava ja tukee kotoutumista yhteiskuntaan. Kotoutumisen alkuvaiheessa tahattomia poissaoloja aiheuttavia seikkoja on kuitenkin lukuisia erilaisista kulttuurikäsitteistä, luki- ja kirjoitustaidon puuttumiseen. Asiakkaalla ei esimerkiksi ole osaamista perua varattua aikaa.

Käyttämättä jätetystä tulkkitapaamisesta perittävä maksu edellyttää kuitenkin moninaista hallinnollista työtä, jotta asiakkaiden yhdenvertaisuus toteutuu eikä maksujen määrittely jää yksittäisen työntekijän vastuulle. Lisäksi on varmistettava valitusmahdollisuus sekä

palautejärjestelmä. Arvioimme, että tämä työllistää hallinnollisesti enemmän kuin mitä käyttämättä jääneistä tapaamisista perittävää maksua kerätään.

Alueella tulkatuista tapaamisista poisjäänti ei ole ollut merkittävä ongelma.

Kymenlaakson hyvinvointialue, Kotkan kaupunki, Haminan kaupunki ja Kouvolan kaupunki vastustavat muutosta tältä osin.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Muutos johtaa asiakkaiden ja kustannusten siirtymiseen hyvinvointialueelle, aikuissosiaalityön palveluun. Muutos koskettaa erityisen haavoittuvaa ryhmää ja johtaa mahdollisesti syrjäytymiseen sekä lisää riskiä radikalisoitumiseen. Tempoilevat muutokset lainsäädännössä luovat epävarmuutta. Jälkihuollon ikärajaa nostettiin lakimuutoksella vuonna 202 ja nyt ikärajaa ollaan laskemassa. Ikärajamuutos ei ole verrannollinen lastensuojelun ikärajaan, koska sen muutos ei siirrä kustannuksia kunnilta hyvinvointialueelle.

Kymenlaakson hyvinvointialue, Kotkan kaupunki, Haminan kaupunki ja Kouvolan kaupunki vastustavat muutosta tältä osin.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

Kiintiöpakolaisten vastaanoton vastuunjako on jokseenkin epäselvä ja edellyttää yksiselitteisempää vastuunjakoa. Esimerkiksi kauppa-asiointin eriyttäminen kotouttamisesta ei ole mielekäästä, kauppa-asiointiapu ei ole rinnastettavissa ikäihmisten ja vanhusten palveluihin.

Kymenlaakson hyvinvointialue, Kotkan kaupunki, Haminan kaupunki ja Kouvolan kaupunki vastustavat muutosta tältä osin.

Muut huomiot

-

Spies Kaisa

Kouvola kaupunki - Lausunnonantajat: Kymenlaakson hyvinvointialue,
Kotkan kaupunki, Kouvola kaupunki sekä Haminan Kaupunki. Valmistelijat:
Anita Kytökangas, Tarja Mäntynen, Anna-Riitta Liakka ja Kaisa Spies